

TALOUSARVIOALOITE 942/2006 vp

Määrärahan osoittaminen Vitapolis- ja GeroCenter-hankkeisiin

Eduskunnalle

Jyväskylän seudun ikääntyvän väestön määrän ja muutoksen sekä nykymuotoisen laitospalveluiden käytön perusteella on alueen kunnissa arvioitu tarvittavan 290 uutta palveluasumisen ja erilaisten hoiva- ja hoitopalvelujen paikkaa vuoteen 2010 mennessä. Vitapolis-hankkeella luodaan Kinkomaan sairaalan yhteyteen uutta toimintamallia.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri siirtää Kinkomaan sairaalasta keuhkosairauksien ja ihotautien erikoisalojen toiminnot keskussairaalan yhteyteen Jyväskylään. Vuodeosastotoiminnot siirtyvät syksyllä 2006 ja poliklinikka- ja päiväsairaalatoiminnot vuoden 2008 alussa. Tämän jälkeen Kinkomaan sairaalassa jatkavat sairaanhoitopiirin toimintoina osa kuntoutustoiminnasta ja apuvälinekeskus.

Tilojen vapautuessa Kinkomaan sairaalassa on käynnistynyt Vitapolis-kokonaisuus, joka muodostuu seuraavista toiminnoista:

— GeroCenter-säätiö, jonka toiminta suuntautuu ikääntyvien ja iäkkäiden ihmisten toimintakykyä ja hyvinvointia edistävän tutkimus- ja kehitystyön tulosten soveltamiseen käytäntöön sekä uusien toimintamallien käyttöön saamiseen ja uusien palvelukonseptien luomiseen. Säätiö aloittaa toimintansa vuonna 2006, ja sen perustajajäseniä ovat Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattiopisto, Peurunka-säätiö sekä useat säätiöt ja yhdistykset, kunnat ja Keski-Suomen sairaanhoitopiiri.

— Seudullinen hoivasairaala/hoivapalveluyksikkö, jonka toiminta on käynnistynyt vuoden

2006 alussa. Vastuutoimijana Jyväskylän sosiaali- ja terveystalokeskus.

— Lääkinnällinen kuntoutus, joka muodostuu sairaanhoitopiirin kuntoutusosaston, kuntoutuspoliklinikan ja apuvälinekeskuksen toiminnasta.

— Hyvinvointitoimialan/hyvinvointiteknologian yritystoiminta sekä erilaiset vapaa-ajan ja virkistystyksen sekä ravitsemus- ja asumispalvelut.

Tavoitteena on, että Vitapolis-toimintakokonaisuuden tuottamien palveluiden käyttö laajenee hoivapalveluiden osalta seudullisesti sekä muiden palveluiden osalta maakunnallisesti ja valtakunnallisesti. Tavoitteena on myös aiempaa tiiviimpi ja monipuolisempi julkisen sektorin, kolmannen sektorin ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyö ja kumppanuus. Sairaala-alueen kiinteistöjen omistus- ja hallintajärjestelyt ratkaistaan vuoden 2006 aikana käynnissä olevien perusselvitysten pohjalta.

GeroCenterin toiminta tulee pohjautumaan osin kansalliseen perusrahoitukseen, projektirahoitukseen sekä erilaisten tutkimuspalveluiden myynnistä saataviin tuloihin. GeroCenter yksistään tulee työllistämään noin 20 henkilön ydinjoukon lisäksi 10–30 projektikohtaista tutkijaa. Aloitusvaiheessa laitos tarvitsee toiminnan käynnistysrahoitusta ennen kuin toiminta on suunnitellun laajuista. GeroCenterillä on käytössään laaja toimintaverkosto, joka muodostuu ytimeltään Jyväskylän yliopiston ja sen yhteydessä toimivan Suomen Gerontologisen tutkimusyksikön

toiminta-alueesta. Yksikkö on kansainvälisen tason huipputieteellinen osaamiskeskittymä vanhenemistutkimuksessa ja koulutuksessa, erityisesti toimintakykyisyyden arvioinnissa ja edistämässä sekä kuntoutuksessa. Jyväskylän ammattikorkeakoulu on toiminnassaan panostanut ikääntymiseen liittyvän täydenniskoulutuksen lisäksi alueen kuntien ja kuntayhtymien tarpeisiin räätälöityjen toimintakyvyn arviointimenetelmien, työmenetelmien ja toimintamallien kehittämiseen.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin geriatrinen ja kuntouttamiseen liittyvä käytännön ja tutkimustyön osaaminen sekä yhteistyö alueen terveyskeskusten kanssa tuovat kehittämissyhteisöön tarvittavan monialaisen ja käytännöllisen lääketieteen osion. GeroCenterissä on tarkoituksena yhdistää kuvattua olemassa olevaa huippuosaamista, jolloin saavutetaan merkittävää lisäarvoa ikääntyvän väestön toimintakykyisyyden ja hyvinvoinnin edistämismallien rakentamiseen. Säätiön on tarkoitus tuottaa hyvinvointialan innovaatioita osana maakuntastrategiaa tuotteistamalla korkeatasoista osaamistaan alueen ja koko valtakunnan tarpeisiin terveystieteiden tavoitteiden toteuttamiseksi ja kehittämällä palvelujärjestelmää ja vanhuspolitiikan suuntaviivoja. Alueelle haetaan myös alan hyvinvointiteknologian yritystoimintaa.

Vitapolis-kehittämishanke on käynnissä, ja STM on myöntänyt rahoitusta hankkeeseen vuosiksi 2004—2006 yhteensä 247 590 euron kokonaiskustannuksiin. Tämä on mahdollistanut mm. tutkimus- ja kehittämiskeskus GeroCenter-säätiön perustamisen laaja-alaisena yhteistyönä niin

seudullisten kuin kansallistenkin toimijoiden kanssa. Säätiö on rekisteröity, ja säätiön toimielimet (valtuuskunta ja hallitus) ovat aloittaneet toimintansa. Tavoitteena on, että säätiön käynnistämistyöstä vastaava johtaja valitaan vuoden 2006 kevääseen mennessä. GeroCenterin osalta sosiaali- ja terveysministeriöltä on haettu erillistä hankerahoitusta ikääntyvien kuntalaisten toimintakyvyn arviointikäytänteiden auditointiin, pilotointiin ja mallintamiseen vuoksiksi 2006—2008 yhteensä 244 000 euron kokonaiskustannusten osalta, josta valtionavustus kattaisi 122 000 euroa eli 50 %. Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) avustusta haetaan sitten, kun rahoituksen ehdot täyttyvät säätiön toiminnan oltua käynnissä riittävän ajan alkaen vuodesta 2006.

Vitapolis-kehittämishanke maksaa 440 000 euroa. Toimintokokonaisuuden perustamiseen liittyvät perustamiskustannukset täsmentyvät suunnittelun edetessä. GeroCenterin osalta tarvittava rahoitus perustamisvaiheen palkka-, tilavuokra-, tutkimus- ja erityislaittekustannuksiin ja toimintamenoihin on yhteensä arviolta 2 000 000 euroa. Toiminta on käynnistettävissä vaiheittain. Tämän lisäksi sairaalarakennuksen kunnostamisesta Vitapolis-konseptin edellyttämälle tasolle aiheutuu investointikustannuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2007 talousarvioon momentille 34.06.64 lisäyksenä 700 000 euroa Vitapolis-hankkeen jatkovalmisteluun ja GeroCenterin toiminnan käynnistämiseen.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Lauri Oinonen /kesk
Petri Neittaanmäki /kesk
Toimi Kankaanniemi /kd
Reijo Laitinen /sd

Ahti Vielma /kok
Kalevi Olin /sd
Matti Kangas /vas
Aila Paloniemi /kesk